

Evropské dotace pomáhají při záchraně českých památek. U devíti projektů však hrozí, že se nepodaří dočerpat půlmiliardovou podporu

23.5.2022 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) se zaměřil na evropské dotace určené na obnovu vybraných kulturních památek. NKÚ ověřoval, zda projekty „Integrovaného regionálního operačního programu“ (IROP) přispěly k zachování, ochraně a rozvoji kulturního dědictví a zda obnova vybraných památek měla pozitivní dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. Právě to byly jedny z hlavních důvodů, proč Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) tyto dotace v letech 2014 až 2020 rozdělovalo. Kontroloři prověřili i Centrum pro regionální rozvoj, které podporu administrovalo.

Kontroloři zjistili, že dotace určené na revitalizaci památek byly poskytovány i čerpány tak, že naplňovaly svůj hlavní smysl, což je zachovávat a rozvíjet kulturní dědictví. Nedostatky se týkaly spíše systémových záležitostí – vyhodnocování dopadů rozdělených peněz, termínů pro hodnocení projektů a podobně.

V rámci IROP resort v letech 2014 až 2020 rozdělil více než 7,1 miliardy korun mezi 105 památek, a to v rámci 119 projektů. Koncem roku 2021 bylo z těchto 119 projektů dokončeno 45. Proplaceno na ně bylo 3,8 miliardy korun, tedy více než polovina z připravených peněz. Průměrná doba trvání projektu byla čtyři a půl roku.

Existuje však riziko, že se nepodaří dočerpat téměř půlmiliardovou podporu u devíti projektů. V době kontroly u nich nebyly uzavřeny smlouvy na stavební a restaurátorské práce, přitom tyto projekty by měly být dokončeny nejpozději 31. prosince 2023.

Z nálezu NKÚ dále vyplynulo, že MMR například stanovilo nereálnou lhůtu pro hodnocení formálních náležitostí žádostí o podporu, takže se zpožďovalo v průměru o 10 respektive 41 pracovních dnů. MMR také nedostatečně nastavilo ukazatel pro měření skutečných přínosů podpory. Tím byl počet návštěv památek zpřístupněných za vstupné. Tento ukazatel ale nemonitoruje vývoj návštěvnosti konkrétních podpořených památek. Nebylo možné změřit ani dopad na regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost, protože v době kontroly nemělo MMR nastaveny potřebné ukazatele.

U příjemců dotací neodhalil NKÚ zásadní nedostatky. Na kontrolovaném vzorku 16 projektů v hodnotě 545 milionů korun našel jen méně významné chyby celkově za 100 tisíc korun.

Součástí kontrolní akce NKÚ bylo online dotazníkové šetření mezi příjemci dotací. Z něj vyplynulo, že více než polovina příjemců by bez podpory z IROP památky nerevitalizovala.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/evropske-dotace-pomahaji-pri-zachrane-ceskych-pamatek-u-deviti-projektu-vsak-hrozi-ze-se-nepodari-docerpat-pulmiliardovou-podporu-id12533>